

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cercetarea Bisericii și Intelectualii

De P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului

(Continuare)

IV.

Datoria intelectualilor.

Intelectualii noștri au datoria de a da pildă poporului de rând. Nu mai vorbim de pilda rea ce o vor da pruncilor lor, dacă nu vin la biserică! Vorbim aici de datoria de a fi pilduitori pentru popor. Acest popor are atâtea clipe de încercare în viață. Vin asupra lui pătimiri ca și ale Mântuitorului în grădina Olivilor. Poporul are pătimiri de necrezut, când crede că și Dumnezeu l-a părăsit: nu i se fac bucate în câmp, suferă fizicește și sufletește, suferă martiriu în familiile nenorocite, cari există, căci pe lângă familiile fericite sunt și nefericite! Ce se face acest popor în asemenea cazuri?? El era învățat în trecut să pătimească alături de aleșii săi, de conducătorii săi!

Acești conducători sunt văzuți de popor că se duc vara la băi ca să-și refacă sănătatea, pentru care ei fac călătorii lungi și cheltuesc sume însemnate. De ce oare să nu aștepte acest popor ca să vadă pilde bune dela conducătorii săi? De ce oare să vadă la ei indiferență? Această indiferență, creiază o atmosferă nenorocită prin pușina prețuire pe care o dau intelectualii darurilor divine, prin cari ne mântuim. Apocalipsul sfântului Ioan zice despre indiferenți: „Fiindcă ești căldicel și nu ești nici cald nici rece, te voi arunca din gura mea”. (Cap. 3 v. 16). În adevăr s'a scos pe sine din orice rol superior acel intelectual care dă pildă de nepăsare!

Chiar între apostoli erau unii cu trecere mai

mare! Epistola către Galateni spune (cap. 2 v. 9) că „*Iacob și Chifa și Ioan erau stâlpi*” după cari se luau și ceilalți apostoli. Ce oare îi poate împiedeca pe intelectuali să fie asemenea stâlpi, când e vorba ca ei să fie modele de trăire religioasă pentru popor? Chiar în Vechiul Testament sora lui Moisi, cu numele Miriam, era conducătoarea femeilor, cari cântau cântarea de biruință a Evreilor (Exod 15 v. 20)! Maria Magdalena a devenit model de pocăință. Sfânta Elisabeta exclamă de bucurie când Fecioara Maria trece pragul casei ei. Bătrânul Simeon în însufleșirea sa pentru pilda Mariei, plină de castitate, își cântă refrenul morții sale, iar sfânta Ana se transformă în vestitoare a Mântuitorului!

Și să ne gândim la puterea magnetică pe care a exercitat-o Fecioara Maria prin tainica supunere către voia lui Dumnezeu și prin spiritul de jertfă al bunătății și al mărinimiei!! Ea era o pildă vie a sfințeniei lui Iisus, iar martirii și pe Maica Domnului au luat-o ca pildă de suferință și castitate! Sfântul Ambrozie zice: „minunată este Maria, care a desfășurat steagul castității feciorelnice”¹⁾. Ioachim și Ana au devenit modele de părinți, cari știu să-și crească pruncii în castitate și temere de Dumnezeu.

Și intelectualii noștri să nu voiască ei a excela prin o religiozitate mai evidentă? Să nu-i vadă pe ei poporul mergând la biserică spre a se împărtăși cu sfânta Împărtășanie? „Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, rămâne întru Mine și Eu întru el” (Ioan 6. v. 57).

¹⁾ Sermo de virg. purif.

Aceasta înseamnă, că dacă te împărtășești, ai ajuns inimă la inimă cu Iisus Hristos și chiar mai aproape decât Sfântul Ioan la cina cea de taină! A fi una ca Dumnezeu-omul, înseamnă a avea cerul în inima ta, căci ceea ce face cerul ca să fie cer, este Dumnezeu cel întreit în fețe, iar acesta prin sfânta împărtășanie locuiește în inima omului!

Alergați deci, voi intelectuali ai neamului meu și ai Bisericii mele ortodoxe și vă împărtășiți cu trupul și sângele Domnului, nu pentru ca să vă vadă poporul, ci ca să aveți viață vecinică (Ioan 6 v. 55) și să înviați spre fericire în ziua cea de apoi, dar să știți că și poporului îi dați o pildă bună. „Vai celui prin care vine sminteala” — zice Mântuitorul, dar să știți că pilda bună a voastră este ziditoare. În biserică, alături de ceilalți credincioși, se arată că sunteți asemenea celorlalți, că aveți același suflet, aceleași mijloace de mântuire, același Părinte, care ne unește pe toți în dragoste fiiască.

V.

Imperative ale vremii și adevăruri neperitoare.

Știu că nu voiți să rămâneți suflete bronze de valul indiferentismului, căci nu de mult s'a pornit mișcarea „Frăției Ortodoxe Române”, care este chemată să facă mai ales pe intelectuali cu adevărat creștini militanți! Mulți vor fi așteptând să fie chemați a participa la această mișcare, dar ei să nu uite că primind botezul, au primit în biserică nu numai drepturi, ci și datorii.

În vremuri normale, când sentimentul unanim era un scut al Bisericii, concursul fiecărui fiu al bisericii era mai puțin necesar, dar azi gravele repercursiuni ale crizei morale și materiale fiind incalculabile au ajuns la paroxism. Ortodoxia noastră este luată la ochi. Când atâtea bogății materiale și morale se irosesc fără folos și sunt înghițite de colosul hrăpăreț și egoist al vremii, ca vacile grase devorate de cele slabe, despre cari ne vorbește Biblia, este necesar să apelăm la intelectuali. Precum un spărgător de ghiață sfarmă blocuri gigantice de ghiață, așa trebuie noi să spargem ghiața indiferentismului religios și să nu uităm că o țară nouă, mândră, ca România Mare, trebuie să se razime și pe credința intelectualilor ei.

Noi trebuie să răspândim în această țară cultura, ordinea, progresul. Popoarele conlocuitoare trebuie să ne știe că avem o elită intelectuală plină de credință religioasă, chemată a premerge cu exemplu, ca țara să aibe oa-

meni cari nu cunosc goana după interes personal meschin. Ne trebuiesc oameni cu simț de sacrificiu obștesc, cari să combată servilismul mercantilist, unde banul e stăpân! Noi vrem intelectuali, cari să știe și să arate că religia e și pentru dânșii, având și ei suflet. Prin cercetarea bisericii și ei trebuie să arate că biserică este locul liniștit, rezervat numai pentru contactul sufletului cu Dumnezeu.

Credința creștină ne învață că suntem frați și vă întreb, unde oare este acest sentiment mai pronunțat decât în biserică?

Decedatul rege Albert al Belgiei, când venea vara, se ducea adeseori printre țărani la biserică și acolo se spovedea în rând cu ei. Când preotul a voit odată să-l cheme mai înainte decât îi venea rândul, regele zise: „În fața tribunalului ceresc suntem cu toții egali!” Vedeti acest rege nu făcea ca mulți intelectuali, cari spun: „religia este opiu pentru popor”.

Credința nici decum nu este un opiu al popoarelor, ci un dar dela Dumnezeu, care se desvoltă în biserică noastră precum un pom plantat lângă apa curgătoare, are umezeala necesară hrănirii și dă roade bune la timp. Credința noastră are dogme imutabile, cari cer o manifestare a credinței prin participarea la cult!!

Cine mai poate deci între intelectuali să mai stea pasiv și să nu meargă la biserică? Care dintre dânșii nu voiește triumful unei vieți superioare? În biserică, în societatea altora, inima omului se aprinde, sufletul lui se încălzește ca jarul! Un singur cărbune aprins nu luminează și nu arde tare, dar mai mulți cărbuni aprinși dau mai multă lumină și căldură.

Cine nu voiește să încurajeze pe preot? Acesta văzând pe intelectuali se va simți îndemnat să facă sfânta slujbă cu și mai multă cucernicie și se va pregăti ca predica lui să fie la înălțimea cerută. Mulți spun că preotul nu le dă hrană trebuitoare în predică! Un evlavios călugăr din vechime a spus unui creștin, care nu prea cerceta biserică și care nega foloasele cercetării ei: „Dragul meu, vezi aici acest coș de nuiete? El este acum plin de noroi, dar să-l treci de mai multe ori prin apa unui râu și se va curăți”. Așa a făcut creștinul: a dat coșul de mai multe ori prin apă și s'a curățit! Așa se curățește și sufletul. Și suflet au toți, și intelectualii și țărani și industriașii etc. Când Mântuitorul a zis: „Unde sunt doi sau trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor”, — n'a făcut deosebire între intelectuali și poporul de rând, ci a grăit pentru toți. Și ce e mai mult Mântui-

torul cu pilda sa a arătat că trebuie să cercetăm biserica.

Când Mântuitorul a fost aflat după multă căutare în templul din Ierusalim și mama lui a zis: „Fiule de ce ai făcut nouă așa“, El a răspuns: „Au n'ați știut că întru cele ce sunt ale Tatălui meu se cade mie să fiu?“ (Luca 2 v. 48—49). Și evanghelistul Luca spune că Iisus: „era propovăduind în sinagogele Galileii“ (Luca 4 v. 44).

Cutremurați-vă deci, iubiți intelectuali, cu cutremurare sfântă, când clopotul vă cheamă la sfânta biserică. Și mergeți la sfânta biserică! Mai întâi, voi, cari sunteți părinți, pentru voi și sufletul vostru și ca să fiți pildă fiilor voștri. Apoi, voi, iubiți profesori, pentru voi și ca să fiți pildă elevilor voștri!

Cercetați cu toții biserica! Aveți respect pentru trecutul de evlavie al părinților voștri. Fiți sprijinitori ai continuității în viața religioasă, căci va fi frumos cântecul ciocârliei la câmp și veți putea contempla Dumnezeirea și în natura minunată, dar nicăiri nu veți avea fiorii de sfințenie, pe cari îi aveți când auziți cântându-se la sfânta Liturghie după sf. Impărtașanie: „Văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul Cel Ceresc, aflat-am credința cea adevărată, nedespărțitei Treimi să ne închinăm, că aceea ne-a mântuit pe noi“.

Cercetați Biserica!

* * *

VI.

Un apel către preoți.

Am amintit în treacăt, că mulți învinovătesc pe preoți pentru absentarea dela biserică. Unii preoți, — zic ei, nu servesc cu destulă evlavie și nu se pregătesc suficient ca să predice.

Fără a examina dacă aceste învinuiri sunt întemeiate sau nu, constatăm că ele există. Și astfel pentru a înlătura orice acuzațiuni, preoții sunt datori a se pregăti cu cea mai mare sfințenie pentru sfânta Liturghie, precum am arătat în cartea mea: „Aprindeți darul lui Dumnezeu“. În ce privește slujirea sfintei Liturghii, preotul să nu uite că aici e vorba de jertfa cea fără de sânge a Domnului, care este ispășirea păcatelor omenirii și mulțumită lui Dumnezeu pentru jertfa adusă. La o asemenea slujbă mare și divină, care nu s'a încredințat nici îngerilor, preotul nu poate merge cu orice sentimente!

Preotul trebuie să manifeste o mare încredere în nemărginita bunătate alui Dumnezeu și să aibe marea dorință de a aduce această jertfă de mulțumită lui Dumnezeu. Căci și preotul

trebuie să zică împreună cu Domnul: „Cu poftă mare am poftit aceste Paști să le mănânc cu voi mai înainte de patima Mea“. (Luca 22 v. 15).

Preotule să ai încredere că împărtașirea cu trupul și sângele Domnului este de folos pentru sufletul tău și al credincioșilor tăi. Crede că această împărtașire cu Domnul prin sfânta Liturghie aduce mari binecuvântări și daruri bisericești în luptele ei.

Intreabă-te dacă ai destulă credință și dragoste pentru această slujbă și dacă ți-ai pregătit credincioșii pentru cercetarea acestei slujbe¹⁾.

Relativ la predică ar fi multe de spus, dar prima condiție este ca preotul să aibe o viață pilduitoare! Mântuitorul a „început a face și a învăța“ (Fapte 1 v. 1).

Apoi să nu creadă preotul că prin izbucniri fără tact și prin jignirea păcătoșilor și aluziuni lipsite de bunăvoință va ajunge un scop bun! Preotul trebuie să vorbească frumos ca un tată, ca un frate, ca un prieten, ca un binevoitor. Predica trebuie să se evidențieze ca o putere divină, care mișcă conștiința, biruiește patimile și dominează voința. Auditorul trebuie să simtă că vorbește preotul cu inimă de părinte, iubitor și doritor de bine. Preotul trebuie să predice adevărul și să combată păcatul. Dacă crede că el după cetirea Evangheliei cu o zi înainte, poate fi suficient pregătit, se înșală! Azi, când lumea cetește tot felul de cărți, când atenția este așa de distrată, când oamenii au tot felul de cunoștințe, preotul nu mai poate veni cu generalități, ci trebuie să vie cu amănunte ale adevărilor religioase-morale. Ori spre așa o misiune trebuie pregătire serioasă, cu mult timp înainte de predică.

Preotul trebuie deci în fiecare zi a săptă-mănei să se pregătească. Un bun preot va atrage pe mulți intelectuali la biserică.

Intelectualii ne cer pășune duhovnicească, deci să le-o dăm!

Atunci vor cerceta cu toții biserica.

Datorința studenților noștri în vacanță.

Tinerimea noastră intelectuală de azi, are o grea îndatorire față de poporul nostru. Nici o instituție de pe pământ nu are datorințe așa de mari către omenire ca școala. Căci orice defect de natură fizică sau materială, se mai

¹⁾ Frassinetti: Iesus Christus. Warnsdorf 1926 p. 46—47.

poate reface, însă sufletul stricat, cu greu se mai poate îndrepta.

Ținta educației are ca îndrumare însuși viața cu scopurile ei nobile, cari culminează în idealul definit de însuși Mântuitorul Hristos, prin cuvintele „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru din ceruri, desăvârșit este.“

Educația și instrucția tineretului nostru are valoare numai în măsura, în care aceasta tinerime se va face folositoare societății în care trăește.

Vacanța de vară este prilejul, când studenții noștri în cap cu cei dela academiile teologice, să contribuie cu toate puterile lor, la desăvârșirea marelui opere, a regenerării și cultivării neamului nostru românesc. Ei vor desprinde din sufletul și mintea lor, cunoștințe folositoare pentru oamenii din satele lor.

Războiul mondial, a lăsat și în sufletele oamenilor dela țară, multe pohniri rele. Aceste trebuiesc vindecate și în urma lor, cultivate sentimentele de demnitate, omenie și conștiință națională. Tinerii noștri se vor face prin sate, plide bune și îndemnuri pentru tot ce este nobil, frumos și folositor. Vor sta cu oamenii de vorbă, povestindu-le lucruri de folos din cărți și ziare. Prin asociațe cu: preoții, învățătorii și alți intelectuali din comună, vor aranja diferite producții artistice, cu tendințe de moralizare, vor înființa societăți, pentru adulți tineret și copii, biblioteci, unde se vor ceta cărți reviste și ziare cari aduc folos. Fetele studente vor organiza în societăți femeile și fetele din comune.

Se știe ce importanță covârșitoare a avut, are și va avea Biserica ortodoxă în viața poporului român. Studenții noștri vor fi activi și în biserică, prin: cântări, coruri, predici, conferințe etc.

Studențimea noastră are datoria imperativă de-a contribui ca în satele noastre să pulzeze o viață activă de cultivare și progres.

Voi studenți, cari ați simțit în sufletul vostru curat și vibrător, marea fericire a întregirii neamului nostru, voi aveți să făuriți forța și progresul poporului românesc. Vă conjurăm să nu cădeți în păcatele egoismului și imoralității, ci să reînșănătoșați moravurile și duhul vieții românești. Voi iubiiții noștri studenți, în majoritate copii dela țară, sănătoși la corp și suflet, înfrățiți cu cei de acasă, aveți datoria de-a forma pârghia morală, care va aduce în scumpa noastră Românie o viață cinstită și neprihănită. Pregătiți-vă pentru aceasta chemare nobilă!

Conferință despre Oastea Domnului.

de preotul Ioan Illovi.

(Urmare.)

Ne lăudăm, că Românul este născut poet și cântăreț. Așa este. Dar, trebuie să ne rușinăm, că poezia și cântarea religioasă este aproape dispărută depe buzele poporului. Ne-a mai rămas abia cântarea din biserică și puținele colinde cari și ele se cântă numai la sărbătorile despre cari vorbesc. Ce nenorocire! Câtă decadentă. Să nu te audă cineva cântând în casa ta, la holda ta, la sapă sau la coasă, în atelier sau în birou, cutare cântare religioasă că te-ai dus, te râde lumea și te declară de țiicit. Câtă jale! (Nu voloru uita nici odată chipul mamei mele de când eram de 6-7 ani cum cosea la un sac, cu acul mare, cu ochelarii pe nas și cânta lăcrimând: Cuvine-se cu adevărat. Este așa de mult de atunci și este întâmplare așa de rară azi). Oastea Domnului repară aceasta greșală, introducând cântarea religioasă peste tot locul unde se găesc — doi sau trei adunați în numele Domnului — La adunare cântă toți ostașii cântări bisericești și de ale Oastei și adeseori cântă în genunchi, lucru cam neobiceiuit la noi, dar potrivit. Eu simt adeseori necesitatea de a îngenunchea la rugăciune și — mă scol de jos așa de mângăiat. Ași îngenunchea chiar și la Sf. Liturgie dar tipicul mă oprește. Proșternerea în fața mării lui Dumnezeu potentează smerenia, iar cel smerit se va înălța, căci „întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesupt,“ (Filipeni 2₁₀) zice Sf. Ap. Pavel, „care nu se mulțumește a spune că tot genunchiul să se plece, ci și conjugă noțiunea, zicând al celor cerești, adevă sfinții Ingeri și toată ceata sfinților din cer, al celor pământești, oamenii credincioși și al celor de desupt, sub care vom înțelege demonii și oamenii osândiți la munca iadului: adevă toate ființele inteligente din univers să-l aducă omagiul trebuitor“ (Misionarul No. 1-2 din 1934 pag. 70.) Să nu uităm, că însuși Domnul a îngenunchiat la rugăciune în grădina Ghetsmani cu Petru, Iacob, și Ioan „mergând puțin mai înainte, a căzut pe fața Sa, rugându-se și zicând: Părintele meu...“ (Matei 26₃₉) Să ne bucurăm, că putem îngenunchea la rugăciune împreună cu poporul. Să nu dea Domnul ca să îngenunchem noi preoții, iar poporul stând în picioare să se uite indiferent la îngenunchierea noastră. În genunchi se rostesc și rugăciuni. Eu de regulă cotesc (spun) rugăciuni din Liturgier sau din Efrem Sirul, iar ostașii spun rugăciuni foarte simple dar, bine simțite

Preotul este mult stimat și dorit de ostași. Este salutat cu: binecuvântă părinte — (Aici pun o între-

bare: preotul binecuvântă cu mâna numai în biserică și numai fiind îmbrăcat cu ornate sau și în afară de biserică și și fără ornate, în haine civile chiar? Preotul este rugat să spună rugăciuni și să predice, deci se cere să cunoască Sf. Scriptură. Adunarea Oastei durează dela 1-2 ore după bunădispunere religioasă, căci tipic deosebit nu are. Când preotul este la adunare, tipicul depinde de el. Adunarea se ține în biserică sau în școală, în casă culturală sau casă particulară. Eu țin adunarea regulat la biserică după Vecernie unde totul decurge în cea mai mare ordine și liniște — prelungim astfel slujba cu 1 oră.

Pentru posturile mari ostașii fac pregătiri anume: postesc, cercetează bolnavii, fac milostenii, se spovedesc și se cuminecă, adică ostașii fac ceea ce ar trebui să facă toți dreptcredincioșii creștini, nimic mai mult, nimic nou și nimic deosebit. Ostașii se roagă dimineața și seara, înainte de masă și după mâncare și se lasă să fie pătrunși de rugăciune până la lacrimi. (Aici preotul va vorbi despre fariseism ca să-l preîntâmpine). Ei vorbesc de Iisus cu multă plăcere. Acestea toate le fac ostașii astăzi când aproape nime nu-și mai bate capul cu cele creștinești; astăzi când credința a slăbit, fărădelegile s'au înmulțit și omenii s'au întăcit de vedem pe Satan, că „el domnește în întunecarea acestei lumi” — (Ef. 6₁₂); astăzi când goana după câștigarea bunurilor pământești — cu ce mijloace nu importă — a întunecat mintea, val a multor dreptcredincioși creștini.

La botezul vr-unui copil, ostașul nu merge cu sticla de alcool ca să se înbete sau să înbete pe altul și la ospățul dela nuntă tot așa. Am fost la un botez unde nașul a fost ostaș; s'a întrebuințat foarte puțin vin, dar cu atât mai mult a fost „vinul” credinței noastre, care ne-a înveselit inimile întru Domnul. Nu vlu uita nici odată acel ospăț duhovnicesc. Ingropăciunea la ostași este cu adevărat pioasă. Ingropăciunea unui ostaș a decurs într'o sfințenie care a impresionat adânc chiar și pe sectari. Atât cuvântarea preotului, cât și a unuia dintre ostași a lăsat urme neșterse și adeseori reamintite de credincioși. Aici amintesc, că ostașul a vorbit în biserică. Unii dintre cucernicii frați sunt de părerea ca mireni să nu vorbească în biserică. Pentru ce nu? Nu vlu uita niciodată din copilăria mea, cum cetea de frumos la Liturgia cazană cantorul în timpul când preotul se cumineca, iar lumea asculta. Cetea și vorbirea unui mirean se ascultă ca dela un mirean despre care se știe, că nu are darul preoției. Aici voi aminti o întâmplare, care singură dintre toate câte am auzit și văzut la ostași mi s'a părut puțin neobișnuită să nu zic suspectă. Am mers cu frații ostași la o soră ostașă bolnavă. După ce ne-am perondat în fața bolnavei, leșind afară, în curte, un ostaș se pune în genunchi și după ei și ceilalți și se roagă astfel: „Doamne, Doamne, Tu ai zis:” De este cineva bolnav între voi să cheme preoții bisericii, căci rugăciunea lor va mântui pe cel bolnav..., și sora aceasta a noastră suferă...” Terminând ostașul rugăciunea sa, eu frizând frul rugăciunii o continuu cu mâinile împreunate: „Doctorul sufletelor și al trupurilor, cu umilință...” (Din Liturgier pentru cei bolnavi). Socot că dacă eu nu aș fi știut de rostul acea ectenie-rugăciune nu aș fi „desarmat” ostașul de eventuala

încredere de sine, că el încă este preot. La prima ocazie le-am vorbit ostașilor despre Maslu în legătură cu darul preoției cu bogate citate din Sf. Scriptură.

Cucernicilor frați! Cazul acesta nu poate trece ca un caz divers, m'a pus pe gând și pe mine, care de mult urmăresc destul de atent mișcarea „Oastei” și de atunci am învățat unele rugăciuni, ca să le știu aplica la diferite ocazii și zic fraților, că noi preoții nu putem fi pururea cu Liturgierul și cu Molitvelnicul în buzunar, pentru ce este recomandabil să știm unele rugăciuni dela Vecernie sau Utrenie, dela Liturgie și din Molitvelnic, poate și din Ceaslov pe cari să le putem aplica în viața noastră pastorală, iar o mică cruce se decoreze totdeauna pieptul nostru chiar și când suntem îmbrăcați civil. O cârtică de rugăciuni făcută numai pentru preoți cu anumite îndigări pentru multele trebuințe din viață, ne-ar ușura mult.

Să vedem acum ce ne spune despre „Oastea Domnului” sprijinatorii, și întemeietorii ei:

I. P. S. Mitropolit Nicolae spune între altele: „Oastea Domnului este Oastea Bisericii, pentru că și Biserica este a Domnului”. „Ostașii primesc pe Domnul în Biserică, de pe altar din sf. taină a Eucharistiei și din celelalte taine”. (Telegraful Român.)

Părintele Trifa zice: „Oastea Domnului este o declarație de război sufletesc contra vrășmașului diavol, contra întunecului, și contra răutăților, caută să aducă pe păcătoși la Izvorul îndreptării și puterii: la Iisus Mântuitorul” (Intrați în Oastea Domnului.)

Distinsul scriitor Lascarov-Moldovanu într'o remarcabilă cuvântare a redus țintele „Oastei Domnului” la două: Apărarea Bisericii și iubirea lui Hristos. În legătură cu apărarea bisericii a numit „Oastea” de „Garda bisericii, care asemenea Gărzii imperiale, moare dar nu se predă”. „Ostașii mor pe pragul bisericii apărându-o, jertfindu-se pentru ea, pentru crucea, pentru altarul, pentru preoții, pentru tot ce e al bisericii”. „Ostașii știu, că afară de biserică nu este mântuire, că cine crede că se poate mântui singur fără sau în afară de biserică, e cel mai păcătos dintre păcătoși, e fariseul pentru care nu există iertare nici în veacul de acum, nici în veacul viitor”. „Domnul a iertat pe desfrânată, pe tâlharul, pe vameșul, dar n'a iertat pe farisei, pe cei ce cred, că se pot mântui fără de biserică. (Telegraful Român.)

În rezumat modesta mea părere despre „Oastea Domnului” este următoarea: Oastea Domnului nu este o societate sau asociație religioasă cu anume statute deci separată de Biserică, ci „Ostașii” sunt bunii creștini, cari imitează pe creștinii din veacul formațiunii Bisericii, se conformează poruncilor Dumnezeu-ști și Bisericești, fac pocăință părăsind plăcerile lumești. „Pentru că tot ce este în lume, adică pofta trupului și pofta ochilor și trufia vieții, nu este dela Tată, ci din lume este” (I Ioan 2₁₆). Regenerarea Bisericii se poate face de sus în jos prin „Frația Ortodoxă Română”, iar de jos în sus prin „Oastea Domnului” cu grija neadormită a preoților „Oastea Domnului” este o stare sufletească de reculegere permanentă. De încheere să pun o întrebare: facem deosebiri între pocăință și între spovedanie? Dacă da, atunci Ostașii sunt pocăiții cari se spovedesc.

Binefacerile unei străduințe.

Prin scrierile Sale Prea Sf. Sa Domnul Episcop Grigorie, ca o torță puternică răspândește la toate clasele sociale lumină, iubire și pace dumnezeiască.

Un covârșitor ecou a produs, ideea și cuvântările adresate păturei culte — din a căror frământătură s'a plămădit puternica asociație „Frăția Ortodoxă” a cărui fir a împânzit întreg Ardealul.

În timpul din urmă P. Sf. Sa, voind să cimenteze tot mai mult și pe baze tot mai solide legătura dintre biserică și școală, preot și învățător, a adresat dascălîmel șapte pastorale pline de învățături, sfaturi și îndemnuri duhovnicești, cerute imperios de spiritul timpului și necesare pentru consolidarea armoniei dintre factorii culturali ai satelor.

Sămânța aruncată din abundență, de urmașul demn al Sf. Apostoli prevestește un seceriș bogat pe terenul vieții religioase și a încheșării menționatei armonii. Mult grăitor e cercularul Dlui s. revizor școlar Iosif Târziu adresat învățătorilor din părțile Hălmagiului de încheierea anului școlar curent. Iată părțile mai exențiale din circular

Circular colegial.

Nr. 216/1934.

Domnule Coleg,

Cu ajutorul bunului Dumnezeu, prin munca grea a tuturor, am încheiat și acest an școlar. Cu această ocazie, îmi țin de plăcută datorie a mea a Vă mulțumi vouă cari ați fost la culmea chemării voastre muncind în împrejurări nespuse de maștere.

În general mă declar mulțumit cu activitatea atât școlară cât și extra-școlară a voastră. Pe anul școlar viitor, Vă rog întru cât se poate a munci și în această direcție atât în interesul nostru personal cât și în interesul neamului.

Nori negri se ridică asupra bisericii noastre, care în trecut ne-a conservat naționalitatea noastră. *Precum în trecut biserică a zidit școale, susținându-le din greu cu jertfirea tuturor fondurilor bisericesti, datori suntem noi învățătorii ca acum prin școala noastră să îl ridicăm prestigiul în semn de recunoștință.* Aceasta o putem ajunge dacă înființăm coruri cu elevii chiar pe o singură voce și vom pune elevii în sărbători să cânte Apostolul. Aștept dela voi iubiții mei colegi, ca din cântarea bisericească pe viitor să propuneți troparele: Nașterii Domnului, Botezul Domnului, Floriilor și Rusalilor, iar în școală în loc de rugăciune se va cânta: „Impărate ceresc”, iar la terminatul cursurilor „Bine ești cuvântat Doamne”. Acestea conform devizei casei noastre Domnitoare: „Nimic fără Dumnezeu”, iar eu adaog: „și a slujitorilor săi”.

Cei ce nu le știu vor învăța aceste cântări dela preoții satelor, cari cu drag Vă vor sta la dispoziție. Una să o știți, că neamul nostru atât va exista, cât va fi credincios ortodox. *Nu admit cearta între preot și învățător.* Deviza să ne fie: „*Cel mai tânăr va asculta de cel bătrân*”. Cinstiți pe toți, căci cei răi singuri se vor izola.

Pentru cinstea ce ne-a făcut-o cu ocazia vizitei canonice Prea Sfântului Părinte, Episcopul fiu de învățător Dr. Grigorie Comșa, care fiind suferind se află la cură în Karlsbad, Vă rog ca împreună cu mine să ridicați rugi către marele Dumnezeu, ca să-l aducă în deplină sănătate în mijlocul nostru, ca pe unul care mult ne iubește și ne ajută școala și învățătorii ei. În Județul Arad este unicul care dizinteresat ne iubește și servește.

Dorindu-Vă ca vacanța să o pretreceți în deplină sănătate și bucurie, Vă rog să primiți expresia deosebitei dragoste ce Vă păstrează zicându-Vă „La revedere” al vostru iubitor coleg mai bătrân.

Halmagiu, la 16 Iulie 1934.

Subrevizor școlar:
Iosif Târziu.

Dorim ca acele sentimente de iubire față de malca noastră biserică, să stăpânească pe toți cei cu răspundere în școală, spre binele bisericii și a neamului nostru.

Prea Sf. Voastră aveți motivul să vă bucurați sufletește, că roadele muncii desinteresate le Veți culege încurând în această direcție.

Pr. Popa.

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru a plecat în seara zilei de 16 August la Sinaia, de unde va reveni la 31 August. l. c.

P. S. Sa Episcopul nostru vizitează pe P. S. Sa Episcopul Ciorogariu. Joi în 16 August l. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a plecat cu mașina la Măderat, pentru a vizita pe P. S. Sa Episcopul Ciorogariu, care se află suferind, la via sa din Măderat. P. S. Sa a fost întovărășit de P. Cucernicii profesori Dr. Gh. I. Ghia din Craiova și Dr. N. Popovici dela Acad. Teologică din Arad.

Parastas pentru Vasilie Goldiș. Duminică în 12 August l. c. s'a oficiat parastasul de jumătate de an, dela moartea lui Vasilie Goldiș, fost ministru și secretar la episcopia noastră. Au participat dl. s. prefect Dr. Ciuca, primarul Dr. I. Ursu, consilierii și funcționarii eparhiali precum și mulți stimători ai decedatului.

Preot promovat doctor juris. Preotul nostru Roman Popa din Bonțești (protopopiatul Gurahonț) a fost promovat în luna Iunie a. c. doctor în drept la Facultatea de drept din Cluj.

Pelerinagiu la sf. Mănăstire Bodrog. În ziua de 15 August l. c. Adormirea Maicii Domnului, au fost la sf. Mănăstire Bodrog, circa 15.000 creștini. Sf. liturgie a fost pontificată de chiar P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, asistat de 12 preoți. Raport detaliat se va publica în numărul proximal revistei noastre.

Recenzie.

Biserica Ortodoxă Română. Revista Sf. Sinod. Anul LII, 1934, Nr. 5—6.

Publicația oficială a Sf. Sinod își continuă și sub noua direcție tradiția de revistă documentată și bine informată atât în domeniul ortodoxiei, cât și al Bisericilor eterodoxe. Spre deosebire de primele două volume apărute anul acesta, volumul prezent (Nr. 5—6) are caracter festiv, fiind închinat amintirii cărturarului și naționalistului mitropolit Grigorie IV Miculescu, dela a cărui adormire întru Domnul se împlinește anul acesta un veac. Din bogatul material ce se publică cu privire la viața și strădanii lui Grigorie Dascălul, menționăm îndeosebi articolul Păr. prof. universitar N. Popescu, scris într'un grai dulce și cu mireasmă de limbă veche de cazanii, așa de corespunzătoare cărturării lui Grigorie. De data aceasta lipsește din volum cronică așa de bogată publicată în volumele anterioare, care însă — în interesul variației și atracției revistei — nu trebuie jertfită nici chiar la numerile festive.

O rugăminte.

Rog pe Cucernicul frate preot care din greșală a schimbat ploterul său cu al meu — la sf. Mănăstire 15 August cor. în camera unde preoții s'au îmbrăcat pentru sf. Liturghie — să binevoiască a-l aduce la Arad Libr. Diecezană.

Notez că ploterul nu era al meu.

Mihailu Măcinic
diacon

Mulțumiri.

În numele Consiliului parohial din filla Poiana aduc cele mai sincere mulțumiri D-lui Dr. Ioan Groza Prefectul jud. Arad, care a ordonat suma de 5000 lei drept ajutor pentru biserica din Poiana, pentru care faptă marinimoasă parohia îi va rămânea pururea recunoscătoare rugând pe bunul Dumnezeu să ni-l țină cu bine și cu multă sănătate spre binele și fericirea neamului și a bisericii.

Poiana la 8 August 1934.

Cu stimă
Petru Vușdea

Mulțumită.

Comunitatea noastră bisericească din Căpruța, pe această cale aduce cele mai vii mulțumiri Domnului Prefect al Județului Dr. Ioan Groza și onorat membrilor Delegației permanente Județene, cari au binevoit a vota pentru sfta noastră biserică suma de 10.000 Lei, ajutor de renovare.

Căpruța la 8 August 1934.

Dimitrie Maciu
paroh ort. rom.

Parohii vacante.

Conform hotărârii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4843/1934, pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna *Sânmihalul-român*, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

Una sesie parohială constatătoare din 32 jughere pământ arabil.

2. Birul parohial, 1 kgr. grâu de fiecare jugher cadastral.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

5. Casă parohială nefiind, alesul se va îngriji de locuință din ale sale.

Preotul ales va predica totdeauna, când va fi cu rândul la biserică, va catehiza la școlile primare din loc fără altă remunerație din partea parohiei, va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Parohia fiind de clasa PRIMA, dela recurenți se cere să aibă cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori de a compete la acest post se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, în sfânta Biserică din Sânmihalul-român, pentru a-și arăta desțoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict art. 33 din regulamentul pentru parohii, iar cererile, însoțite de actele necesare, adresate consiliului parohial Sânmihalul-român, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara-Iosefin, str. Mircea Vodă Nr. 6.

Sânmihalul-român, din ședința consiliului parohial, ținută la 15 Iulie 1934.

În înțelegere cu Dr. *Patrichie Țucra m. p.* protopopul Timișorilor.
1—3

Conform hotărârii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4930/1934, consiliul parohial ort. român din Nădab, protopopiatul Chișineu-Criș, publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala“ pentru întregirea parohiei l. (intâia) devenită vacantă prin trecerea Părintelui Dimitrie I. Popa la parohia Sântana.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în estensiune de 32 jugh. cad. pământ arător și dreptul de pășunat ce aparține acestei sesii.

2. Casa parohială, cu îndatorirea pentru preotul ales de a face renovări mai mici pe cheltulala sa revenind parohiei cele mai mari.

3. Stolele legale, staverite în „Norma Stolară“ încuviințată de Ven. Consiliu Eparhial.

4. Birul legal, care se ia în concurs din oficiu.

5. Intregirea salariului dela Stat.

Indatoririle preotului sunt:

A servi în Duminici și sărbători la rândul său în sf. Biserică, cu predică.

A prevedea trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohie în toate funcțiunile ce vor obveni.

A catehiza fără onorar special dela parohie în școlile primare de Stat.

A contribui la înființarea tuturor societăților religioase impuse de legea și statutul bisericesc.

A achita la timp toate impozitele către stat și comună, după beneficiul preoțesc.

Parohia este de clasa I. (întâia), deci dela concurenți se cere cvalificația de clasa întâia rurală.

Concurenții numai după ce vor dovedi protopopului tractual îndreptățirea de a putea concura la parohia vacantă, — cu stricta observare a dispozițiilor din § 33 a regulamentului pentru parohii — se vor putea prezenta în sf. biserică din Nădab, pentru a dovedi dexteritate în liturghisire, cântare, cuvântare, deprinderi rituale și a face cunoștință cu credincioșii alegători.

Concurenții vor înainta cererile de concurs ajustate cu toate documentele regulamentare — adresate „Consiliului parohial ort. român din Nădab“ — în termenul de 30 zile, oficiului protopopesc ort. român din Chișineu Criș, județul Arad.

Nădab, la 22 Iulie 1934.

3—3 *Consiliul parohial ort. român.*

În înțelegere cu: *Petru Marșieu m. p. protopop.*

Conform rezoluțiunii Veneratului Consiliu Eparhial No. 4664/1934, pentru îndeplinirea parohiei Roșia protopopiatul Buteni, se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiale de 32 jugăre arabil și 2 cânepiști.

2. Locuință în vechea școală confesională și grădina ei.

3. Stolele legale.

4. Birul parohial se ia din oficiu.

5. Intregirea de salar dela stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de clasa III-a (treia) deci, dela recurenți se cere cvalificațiune corespunzătoare.

Preotul va servi și va predica regulat la serviciile divine din duminici și sărbători. Va îndeplini toate funcțiile din parohie și va purta agendele oficiului parohial. Va catehiza regulat la școala primară din loc, fără remunerație dela parohie, va plăti toate impozitele după întreg beneficiul parohial.

Ceice doresc a recurge la această parohie, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică în termenul concursual, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice. Cererile însoțite cu anexele necesare, adresate consiliului parohial din Roșia, se vor înainta Oficiului Protopresbiterial ort. rom. din Buteni

Roșia, din ședința consiliului parohial, ținută la 29 Iunie 1934.

2—3 În înțelegere cu *Ștefan R. Lungu Protopop.*

În baza ordinului Veneratului Consiliu eparhial No. 4990/934 prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Bis. și Școala, pentru îndeplinirea postului de preot pe parohia de cl. I (prima) din Șepreuş, devenită vacantă în urma decedării preotului Mihai Goldiş.

Beneficiile împreunate cu acest sunt:

1. Sesiunea parohială 32 jughere pământ arător,

2. Dreptul de pășune după pământ.

3. Un intravilan 400 □.

4. Cânepiște 400 □.

5. Stolele și birul legal luate în concurs din oficiu.

6. Retribuțiunea dela stat pentru care parohia nu garantează.

De casă de locuit se va îngriji alesul.

Va plăti impozitele după beneficiul său din parohie.

Va predica totdeauna când va fi de rând la serviciile divine și catehiza la școlile primare din loc la clasele cari vor fi designate. Va înția în ființarea tuturor societăților religioase impuse de superioritatea bisericlască.

Reflectanții se vor prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică sau sărbătoare, spre a se face cunoscuți în cele rituale și oratorice, având avizul prealabil al protopopului tractual.

Cererile de concurs se vor adresa consiliului parohial din Șepreuş și se vor înainta Oficiului protopopesc din Ineu.

În înțelegere cu: *Mihai Cosma* ppresbiter.

Consiliul parohial ort. rom. din Șepreuş.

2—3

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial No. 4556/1934.

Pentru îndeplinirea parohiei Mădrijești cu filiala Ș. Buceava devenită vacantă prin abdicarea preotului Ioan Hereț, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiia parohială 32 jughere arător și fânaț.

2. Birul legal dela matră și filie îndos aici din oficiu conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 4556/934.

3. Stolele legale.

4. Casă parohială în matră.

5. Intregirea dotației dela stat, pentru care parohia nu ia răspundere.

Parohia e de cl. III.

Alesul va predica regulat la sf. biserică, va plăti toate dările după beneficiul său și va catehiza.

Reflectanții cu observarea § 33 al regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea, în cele rituale și oratorice. Cererile ajustate cu documentele prescise, adresate Consiliului parohial din Mădrijești și Ș. Buceava, se vor înainta Oficiului Protopopesc din Gurahonț.

Consiliul parohial, în conțelegere cu

2—3

Const. Lazar, protopop.

